

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3106

Vragen van de leden **Kuik** en **Boswijk** (beiden CDA) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht «Het geheim van Brabant: hoe criminelen azen op boerenstallen»* (ingezonden 15 juni 2023).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 4 juli 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Het geheim van Brabant: hoe criminelen azen op boerenstallen»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met het bericht.

Vraag 2

Herkent u het beeld dat bij de vrijwillige uitkoop van boeren het gevaar toeneemt dat boeren worden geïntimideerd door drugscriminelen, om leegstaande schuren te laten gebruiken voor drugsproductie en andere criminele praktijken?

Antwoord 2

Ik herken het potentiële risico dat leegstand met zich mee kan brengen. Dit risico zal bij veehouders die gebruikmaken van een vrijwillige stoppersregeling naar mijn huidige inschatting beperkt zijn. Per brief van 12 juni 2023 heeft de Minister voor Natuur en Stikstof uw Kamer geïnformeerd over twee beëindigingsregelingen die per 3 juli 2023 opengesteld worden voor een grote groep veehouders die vrijwillig hun productie willen beëindigen. Het gaat om de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderij-locaties met piekbelasting (Lbv-plus). Een vereiste in beide regelingen is dat veehouders hun productiecapaciteit (te weten stallen, mestkelders en -silo's, voer- en sleufsilo's) moeten laten slopen. Deze sloopplicht heeft mede tot doel leegstand en daarmee drugsproductie en andere criminele praktijken te voorkomen.

¹ De Volkskrant, 14 juni 2023, «Het geheim van Brabant: hoe drugscriminelen azen op lege boerenstallen», <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/het-geheim-van-brabant-hoe-drugscriminelen-azen-op-lege-boerenstallen~b41b3148/>.

Toezicht op tijdige sloop van de productiecapaciteit ligt bij gemeenten, die geïnformeerd worden over wie een subsidie heeft aangevraagd (binnen de grenzen van hun gemeente) en wie een subsidiebeschikking heeft ontvangen. Verder komen in de periode richting de sloop nog verschillende partijen op het erf en in/rond de stallen, zoals ecologen voor het flora- en faunaonderzoek, sloopbedrijven voor het maken van een offerte en opkopers die inrichting en apparatuur uit de stallen komen waarderen.

Vraag 3

Is bij het beleid van vrijwillige uitkoop ook rekening gehouden met de criminele intimidatie en infiltratie in leegstaande schuren en loodsën, waar nu al veel boeren mee te maken hebben?

Antwoord 3

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Bent u het eens met de stelling dat indien boeren zich laten uitkopen, er samen met hen moet worden gekeken hoe zij weerbaar kunnen zijn tegen criminelen? Zo ja, hoe wordt hier over nagedacht en op welke manier gaat u dit bewerkstelligen?

Antwoord 4

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 zijn veehouders die een subsidie voor beëindiging van hun productie ontvangen verplicht om hun productiecapaciteit (stallen, mestkelders en -silo's, voer- en sleufsilo's) te laten slopen. Na realisatie van de sloop zal, vanwege het ontbreken van een voor de buitenwereld afgeschermd productieruimte, een (voormalige) veehouderijlocatie voor drugscriminelen weinig tot geen aantrekkingskracht hebben.

Vraag 5

Hoe worden boeren die aangeven dat zij te maken hebben met mogelijk criminele activiteiten in een verhuurde schuur of loods, op dit moment geholpen? Kunnen zij bijvoorbeeld anoniem terecht bij hulpinstanties, zoals de politie, en zo ja, zijn zij op de hoogte van deze mogelijkheid?

Antwoord 5

Vanuit meerdere programma's, instanties en publiek-private samenwerkingsverbanden worden boeren bewust gemaakt van de risico's op potentieel crimineel gebruik van schuren en loodsën. Daarbij worden concrete maatregelen aangereikt hoe boeren zichzelf weerbaar kunnen maken tegen mogelijk criminele activiteiten.

Boeren die desondanks te maken hebben met mogelijke criminele activiteiten in een verhuurde schuur of loods kunnen bij hulpinstanties als de politie terecht door (al dan niet anoniem) in contact te treden en melding te maken van de situatie. De politie zal ter plaatse komen voor onderzoek naar de mogelijke criminele activiteiten. Indien een drugslab wordt aangetroffen zal deze (na afronding van het onderzoek) worden ontmanteld. Verder leveren de hulpinstanties de benodigde (na)zorg aan de getroffen(e)n. Vanuit de eerder genoemde programma's en instanties worden boeren op verschillende manieren gewezen op de mogelijkheden om te melden.

Vraag 6

Wat is uw reactie op de oproep van ondermijningsbestrijder Knoops om een concrete aanpak uit te rollen wat betreft het weerbaar maken van boeren tegen criminelen en het afschrikken van criminelen om boeren te benaderen?

Antwoord 6

Ik sta positief tegenover de oproep dat we moeten kijken hoe we boeren weerbaar kunnen houden tegen criminelen. Vanuit het Actieprogramma Veilig Ondernemen 2023–2026 wordt dan ook breed ingezet op het weerbaar maken van ondernemers in kwetsbare branches. Specifiek voor boeren wordt hiertoe de instelling van een vertrouwenspersoon ondermijnende criminaliteit bij de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO) gefinancierd. We verkennen de mogelijkheid tot inzet van dergelijke vertrouwenspersonen bij andere brancheorganisaties, onder andere binnen de agrarische sector.

Een gerichte aanpak voor deelnemers aan de stoppersregeling is niet aan de orde, gezien het vanwege de sloopplicht en het bijkomend toezicht vanuit de betrokken instanties niet aannemelijk is dat zij in de periode tot aan de sloop een verhoogd risico lopen benaderd te worden door criminelen.

Vraag 7

Bent u bereid om een landelijke aanpak te ontwerpen om boeren in heel Nederland weerbaar te maken tegen criminelen die het hebben gemunt op hun leegstaande stallen en silo's?

Antwoord 7

Op 30 mei 2023 heeft uw Kamer ingestemd met de motie² tot het landelijk uitrollen van een aanpak, zodat ook in andere gebieden boeren weerbaarder worden tegen drugsriminaliteit en de drempels om hulp te vragen worden verlaagd. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de mogelijkheden tot het aanstellen van vertrouwenspersonen bij andere brancheorganisaties binnen de agrarische sector. Dit sluit aan bij de voorgenomen acties zoals beschreven in het Actieprogramma Veilig Ondernemen 2023–2026.

Als voorbeeld noem ik bewustwordingscampagnes gericht op ondernemers en bewoners vanuit de Platforms Veilig Ondernemen en de inzet van het instrument «Veilig Buitengebied», gefaciliteerd door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid waarbij gemeenten met lokale publieke en private partners een samenwerkingsnetwerk opzetten om de veiligheid en weerbaarheid van boeren en tuinders te vergroten.

Ik informeer uw Kamer uiterlijk dit najaar nader over de stand van zaken van uitvoering van de motie via de tweede halfjaarbrieven georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.

Vraag 8

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het oprichten van een «vliegende brigade» als aanspreekpunt voor gedupeerden van drugsafvaldumpingen, waarover de CDA-fractie op 17 januari 2023 schriftelijke Kamervragen heeft gesteld?³

Antwoord 8

In het verlengde van de gesprekken over de inrichting van een nieuwe Rijkssubsidieregeling voor de opruimkosten van drugsafval worden met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en betrokken partijen gesprekken gevoerd over de suggestie een «vliegende brigade» op te richten. Naast de optie een dergelijke nieuwe «brigade» op te richten bekijken we ook of de taken die een dergelijke «brigade» zou moeten uitvoeren niet bij een bestaande dienst kunnen worden neergelegd. Ik informeer uw Kamer uiterlijk dit najaar nader over de stand van zaken via de tweede halfjaarbrieven georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.

² Kamerstuk 24 077, nr. 525.

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2023Z00370&did=2023D00970>.